

*Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid
De voorzitter*

24.1.2024

De heer Johan Van Overtveldt
Voorzitter
Begrotingscommissie
BRUSSEL

Betreft: Advies inzake richtsnoeren voor de begroting 2025 – Afdeling III
(2023/2220(BUI))

Geachte heer Van Overtveldt,

In het kader van bovengenoemde procedure is de Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid ermee belast een advies uit te brengen aan uw commissie. Tijdens haar vergadering van 29 november 2023 heeft zij besloten dat advies in briefvorm uit te brengen.

De Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid heeft de kwestie tijdens haar vergadering van 24 januari 2024 onderzocht¹. Tijdens die vergadering heeft zij besloten de bevoegde Begrotingscommissie te verzoeken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen.

Hoogachtend,

Robert Biedroń

¹ Bij de eindstemming waren aanwezig: Maria da Graça Carvalho, Frances Fitzgerald, Arba Kokalari, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Eleni Stavrou, Rainer Wieland, Sylvie Brunet, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Marco Zullo, Laura Ballarín Cereza, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Marina Kaljurand, Carina Ohlsson, Evelyn Regner, Sandra Pereira, Eugenia Rodríguez Palop, Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Johan Nissinen, Margarita de la Pisa Carrión, Christine Anderson, Livia Járóka, Andželika Anna Mozdżanowska, Maria Veronica Rossi

SUGGESTIES

- A. overwegende dat gendergelijkheid en de uitbanning van ongelijkheid tot de fundamentele waarden behoren waarop de Europese Unie berust, en dat de Unie zich ertoe heeft verplicht gendergelijkheid en gendermainstreaming in al haar optreden te bevorderen, zoals is verankerd in artikel 8 VWEU;
 - B. overwegende dat het Europees Parlement de Commissie herhaaldelijk heeft verzocht om de toepassing van gendermainstreaming, genderbudgettering en gendereffectbeoordelingen op alle beleidsterreinen van de Unie te bevorderen en ten uitvoer te leggen;
 - C. overwegende dat de talrijke crises waarmee de Unie wordt geconfronteerd en waardoor vrouwen onevenredig zwaar worden getroffen, zoals oorlog en het gebruik van seksueel geweld als oorlogswapen, de toename van gendergerelateerd en huiselijk geweld, de beperkingen ten aanzien van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR), de achteruitgang op het gebied van vrouwenrechten en de hardnekkige loonkloof tussen mannen en vrouwen een bijzonder zware wissel trekken op de gendergelijkheid in de Unie;
 - D. overwegende dat begrotingen nooit genderneutraal zijn en daarom moeten worden opgesteld met het duidelijke doel om tot gendergelijkheid te komen en discriminatie te bestrijden en zodanig moeten worden opgezet dat ze inclusief zijn en inspelen op ieders behoeften, met inbegrip van vrouwen en meisjes in al hun diversiteit, en tevens de economische empowerment van vrouwen bevorderen door middel van een concrete verbintenis wat betreft gendermainstreaming;
 - E. overwegende dat discriminatie moet worden uitgebannen en door de lidstaten en de EU doeltreffend moet worden aangepakt, en overwegende dat een steeds groter aandeel van de EU-begroting, waaronder de EU-structuurfondsen en de investeringen in hoogwaardige en toegankelijke openbare zorgdiensten, moet worden bestemd voor het creëren van nieuwe, gelijke kansen op de arbeidsmarkt van de EU, onder meer voor door vrouwen geleide kmo's, en er tevens moet worden gestreefd naar een samenlevingsmodel waarin mannen en vrouwen zorgtaken en betaald werk eerlijk verdelen;
1. benadrukt dat de begrotingscyclus en alle programma's in alle stadia een genderperspectief en een evaluatie daarvan moeten bevatten, en betreurt dat deze doelstelling, ondanks herhaalde oproepen van het Europees Parlement, nog steeds niet is bereikt; roept op tot een systematische en verplichte verzameling, rapportage en evaluatie van vergelijkbare en naar gender uitgesplitste gegevens, zodat er verplichte gendereffectbeoordelingen op alle beleidsterreinen van de Unie kunnen worden uitgevoerd, en dringt met name aan op een volledige uitsplitsing van de resultaten die in het kader van de methodologie voor gendergelijkheid worden behaald;
 2. benadrukt dat een gendergelijkheidsperspectief en gendergerelateerde doelstellingen in alle beleidsterreinen en EU-programma's moeten worden opgenomen; pleit er daarom nogmaals voor dat genderbudgettering in alle stadia van het begrotingsproces wordt toegepast en dat de desbetreffende begrotingslijnen worden vastgesteld, zodat er

doeltreffend toezicht kan worden gehouden op de bijdrage van de EU-begroting aan gendergelijkheid en er een genderbewuste evaluatie van alle programma's en uitgaven kan worden uitgevoerd;

3. benadrukt dat de methode voor gendertracking van de Europese Commissie verder moet worden ontwikkeld, waarbij niet alleen de maatregelen met een genereffect in sommige EU-programma's in kaart moeten worden gebracht, maar ook moet worden nagegaan wat het totale financieringsvolume voor gendergelijkheid in de EU-begroting is;
4. wijst er andermaal op dat het Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE) moet worden versterkt met de benodigde personele en financiële middelen, zodat het zijn taken kan uitvoeren en het hoofd kan bieden aan de sterke toename van het aantal verzoeken om technische bijstand op het gebied van gendermainstreaming; herinnert eraan dat het EIGE een cruciale rol speelt bij het delen van waardevolle kennis over de stand van zaken met betrekking tot gendergelijkheid en vrouwenrechten in de EU en deskundigheid op het gebied van beleid, gendermainstreaming en genderbewuste analyses; erkent dat het jaarverslag van het EIGE van grote waarde is, aangezien het de lidstaten in staat stelt zich te buigen over de onderliggende aspecten die gendergelijkheid in de weg staan; merkt op dat er steeds vaker een beroep wordt gedaan op de diensten van het EIGE, en beklemtoont dat de onderfinanciering en onderbezetting van het EIGE niet stroken met de doelstellingen en waarden van de Unie; benadrukt bovendien dat het corrigeren van de zorgwekkende trends die door het EIGE naar voren zijn gebracht, de Europese economie in het algemeen zou helpen concurrerder, efficiënter en veerkrachtiger te worden; acht het van belang dat de bestaande instrumenten die door het EIGE zijn ontwikkeld, zoals zijn toolkit voor genderbudgettering, in alle fasen van de evaluatie, uitvoering en monitoring in het kader van de Europese structuur- en investeringsfondsen worden toegepast;
5. betreurt het gebrek aan specifieke begrotingslijnen voor gendergelijkheidsmaatregelen en acht het van belang dat er meer middelen worden uitgetrokken voor het voorkomen en bestrijden van gendergerelateerd geweld in het kader van het onderdeel Daphne en voor gendergelijkheid en gendermainstreaming in het kader van het CERV-programma; dringt met name aan op extra middelen voor vrouwen die op de vlucht zijn voor de oorlog in Oekraïne en een aanzienlijk risico lopen op geweld; herinnert aan het belang van speciale gendergerelateerde begrotingslijnen en van duidelijke gegevens over de toegewezen middelen; herhaalt dat dit voor alle programma's moet gelden die gendergelijkheidsdoelstellingen omvatten, zoals het ESF+, en dringt erop aan dat in deze en andere daarmee verband houdende horizontale programma's bijzondere aandacht wordt besteed aan cybergeweld tegen vrouwen;
6. wijst op de verontrustende en toenemende achteruitgang op het gebied van gendergelijkheid, rechtsstatelijkheid en vrouwenrechten en benadrukt het belang van EU-instrumenten voor het vergroten van bewustzijn hieromtrent en het tegengaan van deze achteruitgang; betreurt dat de Commissie in haar begrotingsvoorstel geen specifiek programma inzake gendergelijkheid heeft opgenomen; uit nogmaals zijn bezorgdheid over het verband tussen de aanvallen op de rechtsstaat, democratie en mensenrechten en de achteruitgang op het gebied van gendergelijkheid en vrouwenrechten;

7. verzoekt de Commissie om in het kader van de bestaande programma's meer middelen toe te wijzen aan maatschappelijke organisaties, met name aan organisaties die zich bezighouden met seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en onder meer toegang tot veilige en legale abortus verschaffen en faciliteren, en aan organisaties die zich bezighouden met de bestrijding van gendergerelateerd geweld en het verlenen van ondersteunende diensten voor slachtoffers; herhaalt zijn oproep aan de Commissie om de rechtsstaat te versterken en ervoor te zorgen dat er geen EU-middelen beschikbaar worden gesteld aan entiteiten die betrokken zijn bij schendingen van de mensenrechten, met name van minderheden, en schendingen van de rechtsstaat die gevolgen hebben voor de vrijheden en grondrechten van vrouwen, waaronder hun seksuele en reproductieve gezondheid en de daarmee samenhangende rechten;
8. wijst erop dat gendergelijkheid grotendeels ontbreekt in de pijlers groene transitie en digitale transformatie van de herstel- en veerkrachtfaciliteit, wat een gemiste kans is om gendergelijkheid doeltreffend te integreren in de klimaat- en milieudoelstellingen.

BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR VOOR ADVIES INPUT HEEFT ONTVANGEN

De voorzitter verklaart onder zijn exclusieve verantwoordelijkheid geen input te hebben ontvangen van een entiteit of persoon die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moet worden vermeld.